

Klachtnummer 2022/029

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] en [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager 1] en [klager 2] (verder: klagers), ouders van [ex-leerling], voormalig leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 16 maart 2022 de klacht en op 21 maart 2022 het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht [directeur I], directeur (verder: directeur I) en tegen het bestuur van de school. De Commissie heeft op 26 augustus 2022 van mr. P. Dijkmans, werkzaam bij Verus en optredend als gemachtigde van de school en het bestuur (verder: de gemachtigde), een verweer ontvangen.

De Commissie heeft de klacht op een online hoorzitting behandeld op 12 september 2022. De Commissie heeft tijdens deze online hoorzitting de navolgende personen gehoord:

- klagers;
- directeur I;
- [directeur II], directeur (verder: directeur II);
- [bestuurder], bestuurder (verder: de bestuurder);
- de gemachtigde;
- [bemiddelaar], bemiddelaar (verder: de bemiddelaar).

Feiten en omstandigheden

De klacht is op 16 maart 2022 ingediend. Naar aanleiding van de klacht is er door het bestuur en de directie een bemiddelingstraject opgestart. Deze bemiddeling is begin juni 2022 afgerond.

Verweerder en de bemiddelaar waren in de veronderstelling dat op dat moment klagers tevreden waren en dat zij met een goede verstandhouding uit elkaar waren gegaan. Klagers hebben aangegeven dit anders te hebben ervaren en hebben verzocht de klachtbehandeling bij de Commissie voort te zetten. Hun dochter is inmiddels gestart op een andere school.

II. Standpunt van klagers

Puntsgewijs:

1. Klagers vinden dat de school de gedragsproblematiek van een medeleerling onvoldoende en onjuist heeft aangepakt. Hun dochter [leerling] heeft veel last gehad van het gedrag van deze leerling.

2. Klagers vinden dat de lastige leerling juist beloond werd en daarmee het gevoel van rechtvaardigheid van [leerling] (het slachtoffer) werd weggenomen.
3. Klagers vinden het kwalijk dat de school een driegesprek tussen ouders dader, ouders slachtoffer en school niet heeft willen faciliteren.
4. Klagers zijn ontevreden over de begeleiding van de leerkracht, waardoor [leerling] gevoel van onveiligheid toenam.
5. Klagers vinden de gymles onveilig voor [leerling] en zijn ontevreden met de leerkrachtwissel.
6. Klagers vinden dat de afspraken die zij hebben gemaakt met de bemiddelaar steeds niet door de leerkrachten opgevolgd werden.

Klagers leggen uit dat [leerling] een heel sterk rechtvaardigheidsgevoel heeft. Dit maakt dat zij veel ziet en zich oneerlijke dingen aantrekt. Klagers vinden dat de school hier niet goed mee omgaat. Zij geven aan dat in de klas goed gedrag onvoldoende beloond wordt, terwijl slecht gedrag wel beloond wordt. Klagers hebben moeite met de aanpak rondom het gedrag van de medeleerling K., die volgens hen [leerling] stelselmatig heeft gepest. Ook andere leerlingen hebben last van het gedrag van K. en dat trekt [leerling] zich enorm aan. Zij voelt de verantwoordelijkheid om alles op te lossen. K. heeft [leerling] zelf op 11 maart met een potlood in/bij haar oog geprikt. De druk op [leerling] is daardoor erg groot geworden. Klagers zien dat zij gedurende het jaar steeds slechter in haar vel is gaan zitten.

Daarnaast begrijpen klagers totaal niet dat K. een levelwerker (Plusklas) is, terwijl hij in groep 3 nog zijn schrift vol kraste. Volgens hen is dit niet eerlijk. Levelwerk zou je moeten verdienen. Zij vinden dat het slechte gedrag van K. hiermee juist wordt beloond. Klagers vinden het onbegrijpelijk dat de juf toelaat dat K. pocht over het feit dat hij levelwerker is.

Omdat de ouders van K. aan klagers te kennen hebben gegeven dat zij vanuit de school geen signalen over het gedrag van hun kind ontvingen, hebben klagers de school verzocht om een driegesprek te arrangeren. Dit heeft de school niet gefaciliteerd. Klagers begrijpen niet waarom de school dit niet heeft gedaan om zo het pesten een halt toe te roepen en ervoor te zorgen dat [leerling] zich weer veilig voelde op school.

Klagers hebben aangegeven dat [leerling] niet blij (meer) was met haar juf M. [leerling] vindt dat er bij deze juf te veel oneerlijke dingen gebeuren, waaronder bijvoorbeeld een quiz die door voorkennis van sommige leerlingen gewonnen werd. Dat vond [leerling] niet terecht en dit heeft geleid tot ruzie onderling. Verder noemen klagers zaken op met betrekking tot het maken en inleveren van huiswerk wat volgens hen niet eerlijk was verlopen.

Volgens klagers is [leerling] door al deze gebeurtenissen de glans uit haar ogen verloren. Klagers ervaren dat het probleem bij hun dochter wordt gelegd, terwijl naar hun mening [leerling] niet het probleem is.

Klagers en [leerling] herkennen zich helemaal niet in de verslagen van de gesprekjes die [leerling] met haar leerkracht heeft gehouden. De zaken waar [leerling] last van had zijn helemaal niet in de evaluaties door de leerkracht opgeschreven. Het lijkt alsof de school alleen maar de positieve zaken uit de gesprekken oppikt. Klagers vinden dat er een andere draai aan de uitleg van de gesprekken met [leerling] wordt gegeven.

Klagers geven aan dat bij de gymles elke les om straffen lijkt te gaan. [leerling] voelt zich niet veilig bij de leerkracht. Ook heeft [leerling] geen medische verzorging (een pleister voor haar blaas) gehad toen ze het nodig had. Daar hebben klagers een grens getrokken en aangegeven dat [leerling] van

klagers niet meer naar de gymles mocht gaan. Klagers hebben aangegeven zelf wel voor de beweging te zorgen.

Ook waren klagers heel ongelukkig met de leerkrachtwissel. [leerling] was net een vertrouwensband met de juf aan het opbouwen door middel van de gesprekjes en ineens was de leerkracht uit beeld. Klagers vinden het onzorgvuldig van de school dat dit besluit niet eerder met hen gedeeld is.

Klagers menen dat hun inziens kinderen met gedragsproblemen niet op een reguliere school horen. Als dit niet anders kan, moeten de school en de kinderen hiervoor extra ondersteuning ontvangen. En niet de problemen ontkennen en de ouders en de kinderen voor de gek houden. Dit kan leiden tot blijvende schade bij kinderen.

III. Standpunt van verweerders

De klacht betreft de veiligheid en het welbevinden van een kind. Verweerder betreurt het zeer dat ouders onvoldoende veiligheid voor hun kind hebben ervaren. Het realiseren van een veilige omgeving is naast de kwaliteit van onderwijs één van de kernbelangen van de school.

Er zijn in het najaar van 2021 verschillende gesprekken met de ouders gevoerd door de leerkracht. Vanaf januari zijn er gesprekken gevoerd met de directie en vervolgens met het bestuur. Getracht is omwille van het welbevinden van [leerling] de lijnen met ouders kort te houden. Na het indienen van de klacht is zijn er bemiddelingsgesprekken onder leiding van een onafhankelijke derde ingezet. Deze gesprekken zijn in juni 2022 afgerond.

Ad 1.

De leerkracht en de directeur hebben gehandeld conform het pestprotocol. Ruzies tussen kinderen vallen ook onder de reikwijdte van het pestprotocol. Volgens verweerder was hier geen sprake van pesten, maar wel van ruzie. De school heeft eveneens veel tijd en energie gestoken in de communicatie met zowel de ouders en [leerling] zelf. Op elke school vinden onregelmatigheden en incidenten plaats. Dat geldt ook voor deze school en het incident met het potlood op 11 maart 2022. De leerkracht van [leerling] heeft het gedrag van leerling K. richting ouders benoemd, gekwalificeerd en afgekeurd. Klagers stellen dat [leerling] zonder aanleiding met een potlood zou zijn gestoken door K. Volgens de leerkracht heeft [leerling] op haar beurt verteld dat ze K. ook wel een beetje getriggerd heeft met bepaalde opmerkingen. Zij is niet zonder aanleiding gestoken, maar na wat onderling gedoe geprikt in haar wang. De directeur heeft hierover met [leerling] gesproken op 14 maart 2022.

De directeur heeft na de melding van dit incident direct aangeboden om hier eerder dan de al ingeplande afspraak over in gesprek te gaan. Klagers hebben hier niet op gereageerd en vervolgens bij de klachtencommissie de klacht ingediend.

Ad 2.

Klagers stellen dat slecht gedrag beloond wordt. Deze stelling is naar oordeel van verweerder onjuist en duidt op gebrek aan vertrouwen en misinterpretatie. De directeur geeft aan dat er een meer- en hoogbegaafde leerlingen specialist is in school en altijd professioneel en zorgvuldig wordt beoordeeld of een leerling in aanmerking komt voor levelwerk dan wel de Plusklas. Hier moeten klagers op vertrouwen. De aanpak van medeleerlingen zoals K. wordt niet met andere ouders besproken. Als er een aanpak is, komt deze weloverwogen met professionals tot stand. Daarbij geeft de directeur aan dat zij hoopt dat klagers begrijpen dat er geen zaken over andere leerlingen met hen besproken kunnen worden.

Klagers stellen ook dat er andere ouders zouden zijn met klachten over het gedrag van K.. Klagers gaan op dit onderdeel te ver. De relatie school - ouder is exclusief. Klagers hebben niets te maken met andere ouders en de school.

Ad 3.

School heeft na een zorgvuldige afweging geen gesprek gefaciliteerd tussen klagers en de ouders van K., omdat er geen aanleiding toe was. Klagers hadden kenbaar gemaakt om het met de ouders van K. te hebben over hun opvoedstijl en dat het mogelijk wenselijk was dat K. van school verwijderd zou worden. Het arrangeren van een gesprek was ook om die reden niet gepast.

Ad 4.

Verweerder geeft aan dat de gedragsverandering bij [leerling] (glans in haar ogen) ook leeftijdsadequaat kan zijn. De leerlingen worden ouder. De juf heeft in hun ogen wellicht niet altijd meer gelijk of niet alles wat de juf aanbiedt is leuk. Ook meidenvenijn kan meer gaan spelen in groep 6. Op school werd gezien dat [leerling] door haar grote gevoel van rechtvaardigheid in verhouding meer last had van pestgedrag en ruzietjes gericht tegen haar medeleerlingen. Ook gaf [leerling] op school andere signalen dan thuis. Op school was [leerling] vrolijk, deed actief mee in de les, kwam goed tot leren en had plezier. Afgesproken was om de lijnen met klagers kort te houden en ervoor te zorgen dat [leerling] leerde om naar de leerkracht te gaan als haar iets dwars zat. De directeur heeft regelmatig meegekeken in de klas om te ervaren wat er nu daadwerkelijk in de groep gebeurde. Verder werd er afgesproken dat [leerling] iedere vrijdag een kort gesprekje met de leerkracht zou hebben om aan te geven hoe de week was verlopen.

Verweerder denkt dat doordat [leerling] een uitzonderingspositie kreeg in de pauzes (ze mocht binnenblijven) en tijdens de gymles ([leerling] heeft een tijdje niet meegedaan aan de les), zij hierdoor verder buiten de groep kwam te staan. Achteraf bezien zou de school bij een volgend geval dan ook anders beslissen.

Ad 5.

Klagers hebben in februari 2022 aangegeven dat zij hun vertrouwen in de vakdocent gymnastiek wilden opzeggen. De directeur is hierover meteen met klagers in gesprek gegaan. Om het vertrouwen van [leerling] en klagers niet te schaden is de wens van klagers om [leerling] niet te laten deelnemen aan de gymles korte tijd gerespecteerd.

Klagers waren vervolgens niet blij met brief over de op handen zijnde leerkrachtwissel. Daarover hebben zij school gebeld. De collega-directeur heeft de wissel getracht nader toe te lichten, maar moeder besluit dit toch op te nemen met het bestuur.

Ad 6.

Nadat klagers de klacht hadden ingediend, heeft verweerder in april 2022, met toestemming van GCBO, bemiddeling door een onafhankelijke derde ingezet om het geschil te beslechten. Klagers wilden hier eerst niet mee instemmen, maar zijn uiteindelijk toch akkoord gegaan met de bemiddelingsgesprekken.

De school zag mogelijkheden en oplossingen mits er vertrouwen was. School heeft de bemiddeling als goed en nuttig ervaren. Klagers hebben ervoor gekozen om, ondanks eerder op 7 juni 2022 te hebben toegezegd goed uit elkaar gegaan te zijn, de klacht op 20 juni 2022 alsnog door te zetten omdat de school zich niet aan de afspraken zou houden. Het is voor school niet duidelijk welke afspraken niet zouden zijn nagekomen.

Desondanks heeft de school zich gerealiseerd dat de beleving van beide partijen anders kan zijn en heeft er daarom alles aan gedaan klagers zo goed mogelijk te begrijpen en zo goed mogelijk te handelen in het belang van hun dochter [leerling]. Tijdens de bemiddeling is ook duidelijk geworden

dat [leerling] een gevoelig meisje is en veel meekrijgt van wat zich onderling in de groep afspeelt. [leerling] zelf dreigde in een spagaat te raken door het ontstane loyaliteitsconflict tussen klagers en school.

Ten slotte

Verweerder is van mening dat de veiligheid van [leerling] op de school zorgvuldig en voldoende gewaarborgd is geweest. De school stelt dat zij haar zorgplicht voldoende nagekomen is als het gaat om een veilige schoolomgeving voor [leerling] en een goede communicatie met klagers. School herkent zich niet in dat er dagelijks geschopt of geslagen wordt en spreekt uitdrukkelijk tegen dat de leerkracht en directeur de meldingen van de ouders hebben ontkend of gebagatelliseerd.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ad 1

De Commissie ziet zich voor de taak gesteld te beoordelen of het klimaat in de klas inderdaad zo onveilig was als klagers stellen en in hoeverre de school tekort is geschoten in het bieden van een veilige omgeving. De school heeft aangegeven dat er zo nu en dan sprake was van ruzie, maar niet van voortdurend pestgedrag. School ontkent dat er daadwerkelijk sprake was van grensoverschrijdend gedrag. Tenminste niet in de mate zoals klagers en [leerling] dat hebben ervaren.

Nu partijen hierover van mening verschillen, is het voor de Commissie niet mogelijk zich aan de hand van de naar voren gebrachte feiten een goed beeld te vormen van wat zich daadwerkelijk heeft afgespeeld. Dan komt vervolgens de vraag aan de orde of de school adequaat heeft gehandeld om te voldoen aan haar verplichting een veilige omgeving te bieden. De Commissie beantwoordt deze vraag bevestigend. De Commissie stelt vast dat de school heeft gesteld dat zij naar aanleiding van de klachten scherp in de gaten heeft gehouden of er sprake was van grensoverschrijdend gedrag. School heeft de indruk gekregen dat [leerling] zeer gevoelig is voor conflictueuze situaties, maar dat dit haar persoonlijke beleving van de werkelijkheid weergeeft. De Commissie is van oordeel dat de school voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan. Dat de bevindingen van school niet overeenkwamen met de beleving van [leerling] en klagers, maakt dit niet anders. Dit klachtonderdeel is dan ook ongegrond.

De school heeft aangetoond dat er een pestprotocol is en dat de gangbare stappen die daarin opgenomen zijn ook zijn doorlopen. De Commissie overweegt dat deze stappen wellicht niet altijd voor klagers zichtbaar zijn geweest, maar begrijpt dat de school het probleem zoals klagers dat naar voren hebben gebracht ook niet zo heeft gezien. De Commissie merkt ten overvloede op dat in het pestprotocol pesten gelijk wordt gezet aan een ruzie. De Commissie is van oordeel dat het aanbeveling behoeft om hier onderscheid in te maken en zal daar een advies aan wijden.

Ad. 2

De mening van klagers dat kinderen met gedragsproblemen niet op een reguliere school horen, neemt de Commissie voor kennisgeving aan. Het Nederlandse (passend) onderwijs is zo ingericht dat aan zoveel mogelijk leerlingen op een reguliere school goed onderwijs geboden moet worden. Ter voorlichting van klagers merkt de Commissie op dat dit op alle reguliere basisscholen geldt.

De school heeft aangegeven inclusief te willen zijn: *“Inclusief onderwijs is onderwijs waarin kinderen vanuit allerlei achtergronden en met én zonder beperkingen samen spelen, werken en leren met of zonder handicap.”* Met het aanmelden van een leerling op de school stemmen de ouders, dus ook klagers, hiermee in.

Een juiste begeleiding is daarvoor uiteraard noodzakelijk. Bij ongewenst gedrag van een leerling kan een speciaal arrangement dat past bij de leerling onderdeel van die aanpak zijn. Dit brengt met zich mee dat een dergelijk maatwerk arrangement dat past bij de aard van de leerling kan verschillen van de begeleiding van een andere leerling. Dit kan ook inhouden dat er een individueel beloningssysteem voor die leerling wordt afgesproken. De Commissie stelt vast dat dit een gebruikelijke werkwijze in het Nederlandse onderwijs is. Er is dan ook geen sprake van een oneerlijke werkwijze zoals klagers dat stellen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ad. 3

De Commissie oordeelt dat de school op goede gronden heeft kunnen beslissen dat zij geen gesprek heeft gefaciliteerd tussen de klagers en de ouders van K. De school heeft zich terecht op het standpunt kunnen stellen dat de opvoedstijl van andere ouders geen onderwerp van gesprek kan zijn in een dergelijke setting. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ad 4.

Ter zitting is naar voren gekomen dat klagers een eigen visie hebben op de inrichting en uitvoering van het onderwijs door de leerkracht. Het is echter bij uitstek de bevoegdheid van de school om op dit punt beleid vast te stellen. Individuele ouders kiezen ook op dit punt met de aanmelding van hun kind voor de werkwijze van de school. Zij kunnen daar verder geen invloed op uitoefenen.

De Commissie heeft ook overigens geen aanknopingspunten gevonden voor de klacht dat de begeleiding van de leerkracht voor [leerling] tekortgeschoten is en daarmee aan haar gevoel van onveiligheid heeft bijgedragen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ad 5.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen wat er zich heeft voorgedaan tijdens de gymlessen en onthoudt zich van een oordeel hierover.

Met betrekking tot de leerkrachtwissel oordeelt de Commissie ook hier dat dit een bevoegdheid is van de school om daar een beleid in te voeren, waar individuele ouders verder geen invloed op uit kunnen oefenen. De school heeft tijdens de hoorzitting genoegzaam uiteengezet dat het besluit voor de leerkrachtwissel zorgvuldig tot stand is gekomen en dat alle belangen daarbij zijn afgewogen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ad 6.

Afgezien van een enkele miscommunicatie over de afspraken met betrekking tot het binnenblijven tijdens de pauze, ziet de Commissie geen onregelmatigheden in het nakomen van de afspraken die tijdens de bemiddeling gemaakt zijn. Over deze incidenten is direct gesproken en teruggekoppeld. De Commissie acht dit niet klachtwaardig.

De Commissie is tot slot van oordeel dat de school zich uitermate ingespannen heeft om met klagers mee te denken en om in het belang van [leerling] het vertrouwen te herstellen. Klagers hebben daarbij erg veel ruimte gekregen.

De Commissie overweegt dat een school niet altijd tegemoet hoeft te komen aan de eisen van ouders en daarbij haar eigen grenzen goed moet bewaken. Ondanks alle goede bedoelingen van de school, kan de Commissie zich niet aan de indruk onttrekken dat de getroffen maatregelen en uitzonderingen die voor [leerling] gerealiseerd zijn, om aan klagers en [leerling] tegemoet te komen, het gevoel van onveiligheid van [leerling] niet verminderd hebben.

V. Het oordeel van de Commissie

De klachtonderdelen zijn ongegrond.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

De Commissie adviseert om het pestprotocol uit te breiden en uitdrukkelijk gradaties aan te brengen in de mate van het pestgedrag en manier waarop vervolgacties ingezet dienen te worden.

Aldus gegeven op 12 september 2022 door mr. E.I. Batelaan Boomsma, voorzitter, drs. E.J.J. Couperus en G. Tissink leden, in tegenwoordigheid van mr. A.C. Gröllers als secretaris.